

Tillie Martinussen
Suleqatigiissitsisut
/ Maani

Asasara Tillie Martinussen

Imm. 28-ip Issittup Imartaani aalisarneq pillugu isumaqatigiisummik atuutsitsilernermet tunngasup siullermeerneqarnerani 2019-imi marsip ulluisa 29-anni apeqqutinnut qujanaq.

Issittup Imartaata qeqqani aalisarneq pillugu isumaqatigiisummut, Kalaallit Nunaata pimoorussilluni isumaqatiginninniutigisimasaanut tunngatillugu nersualaarutinnut qujanaq. Isumaqatigiissut qularnangitsumik nunani tamalaani Issittoq pillugu siunissami nunallu tamalaat imartaanni allani suleqatigiinnissamut pingaaruteqartuussaaq.

Apeqqutinut saqqummiunneqartunut tunngatillugu tullinnguuttunik oqaaseqaatis-saqarpunga:

1-imut) Uagut sinnerluta kikkut sumiiffimmik nakkutilliissappat?

Aalisarneq pillugu isumaqatigiissut Issittup Imartaanut tassa nunat tamalaat imartaanut (Issittup Imartaa) atuuppoq. Imartaq Issittumi naalagaaffinnut tallimanut Issittup Imartaani EEZ-inut killeqarfeqarpoq.

Kalaallit Nunaata EEZ-ani aalisarnerup nakkutiginnissaanik Issittumi Sakkutooqarfik akisussaaffeqarpoq.

Nunat tamalaat imartaanni tassa Kalaallit Nunaata EEZ-ata avataani aalisarnermik nakkutilliineq danskit aalisarnermik nakkutilliinerannit isumagineqassaaq.

Kalaallit Nunaata EEZ-ata avannaani imartaq Issittup Imartaanut killeqarfilik siuuvoq. Kalaallit Nunaata avannaani imartaq Issittup Imartaanut ilaasoq siunissami kingulliulluni sikuerumaartussaasoq silap pissusaata takutippaa. Imartaq Canada-miit, Ruslandimiit Alaskamiillu tikeqqarneqarsinnaassaaq. Taamaattumik siunissami qaninnerusumi imartami danskit umiarsuarnik alapernaarsuutaannit aalisarnerup nakkutiginnissaa allatigulluunniit nakkutilliinissap pisariaqarnissaa ilimanngilaq.

2-mut) Sunik immikkut aningaasartuutaajumaartussanik kinguneqassava?

Ulloq: 04-04-2019
Suliap nr.:2019 - 295
Akt. nr.: 10447632

Postboks 269
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 55
E-mail: apn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Kalaallit Nunaannut immikkut aningaasartuutaajumaartussanik peqassanngilaq, imartap isumaqatigiissuteqarfigisassap EEZ-qarfitta avataani inissisimanera pisutigalugu. Taamaalilluni Issittup Imartaani nakkutilliinissamut aningaasartuutit kalaallit aningaasanut inatsisaanni ilaassanngillat.

3-mut) Suut pilersaarutaappat?

Isumaqatigiissut siunissami nunap immikkoortortaani aalisarnikkut aqutsinissamut kattuffimmik, ilisimatusarnermik tunngaveqartumik aalisakkanik pisassiisutissanik aammalu sikup annikilliartorsimanera eqqarsaatigalugu imartami aalisakkanik aalisarneqarsinnaasunik peqaratarsinnaanissaanut aalisarnermut malittarisassanik aalajangersaasumik pilersitsinissamut tullerriaartumik suliaqarfiussaaq.

Isumaqatigiissut manna atsiorneqareermat isumaqatigiissummut peqataasut isumaqatigiissummik atortussanngortitsinissaat utaqqineqarpoq.

Taamaattoq isumaqatigiissutip atortuulersinnissaanut oqaloqatigiinnerit 2019-imi aallartissasut isumaqatigiissuteqarfigisat akornanni isumaqatigiissutigineqarpoq. Taamaalilluni isumaqatigiissutip atsiorneqareernerani Naalakkersuisoqatigiit ataatsimiinnerat siulleg maajimi Canadami Ottawami ingerlanneqassaaq.

Isumaqatigiissut isumaqatigiissuteqarfigisami ilisimatusarnissamut nakkutilliinissamullu ataatsimut pilersaarummik ‘Joint Program of Scientific Research and Monitoring’ pilersitsinissamik imaqarpoq. Maajimi ataatsimiinnermi isumaqatigiissuteqartut ilaatigut ilisimatuussutsikkut pilersaarut matumunngalu najoqqutasat pillugit oqallinnerit aallartissavaat.

2011-mili Naalakkersuisut akornanni isumaqatiginninniarnit ingerlanneqarne-ranni ilisimatusarnermik suliat ingerlanneqarsimapput. Nunani tamalaani tallima-ni ilisimatuussutsikkut ataatsimiinnerit tallimat FiSCAO-mik taallugit ingerlan-neqarsimapput (scientific experts on fish Stocks in the central Arctic Ocean), matumanilu issittup imartaani uumassusillit ataqatigiinneri pillugit ilisimasat oqa-luuserineqarsimapput. FiSCAO-mi sulianut nalunaarusiat naalakkersuisut akor-nanni isumaqatiginninniarnernut atorneqarsimapput, taakkualu FiSCAO-mi suli-nermi najoqqutarineqarsimallutik.

Isumaqatigiissummik atuutsitsilernermi isumaqatigiissuteqarfigisanik ataatsimee-qateqarnermi Kalaallit Nunaat APNN-ikkut Kunngaqarfiup aallartitaatut isuma-qatiginninniartartutut aqutsisuuinnarpoq.

4-mut) Ataatsimoorluni ilisimatusarneq qilorsorfissarput qanoq suliarineqas-sava?

Aamma sumi ilisimatusarneq inissisimassava suliarineqarlunilu kiisalu aamma nunap inoqqaavisa aamma najukkami najugaqartut ilisimasaanut tunngasortaa?

Issittup Imartaani umiarsuarnik alapernaarsuisarnissamik Kalaallit Nunaat pisus-saaffeqanngilaq.

Ilisimatusarnermut tunngatillugu suleqatigiinnermi tapersiiffigisinnaasatsinnut peqataasarnissamik Kunngearfik isumaqatigiissutitigut pisussaaffilerpoq. Tamannalu Danmarkimit, Savalimmiunit aamma/imaluunniit Kalaallit Nunaannit ilisimatuut isumaqatigiissummi ilisimatusarnermut tunngatillugu pilersaarut malillugu FiSCAO-mi ataatsimiinnernut siunissamilu ataatsimiinnernut peqataanerisigut erserumaarpoq. Isumaqatigiissummik isumaqatiginninniarnermi Kunngearfiup nunat tamalaat imartaanni ilisimatusarnermut isumalluutit killeqarneri pillugit isummani arlaleriarluni erseqqissarsimavai. Tamanna suleqatigisanit tusaatissatut tiguneqarsimavoq aamma siunissami umiarsuarnit ilisimatusartoqas-sappat taakkununga aningaasanik tapersiinissatsinnut isumaqatigiissut uagutsin-nut pisussaaffiliinngilaq.

Isumaqatigiissummi siunissami ilisimatusarnissamut pilersaarut isumaqatigiissu-teqartunit maanna isumaqatiginninniutigineqassaaq. Ilisimatusarnej qanoq sulia-rineqassanersoq sumilu inissisimassanersoq pillugit suli aalajangiisoqanngilaq.

Isumaqatigiissuteqartut akornanni ataatsimiinnissani ilaatigut ilisimatuussutsik-kut ilisimatusarnermut nakkutilliinissamullu ataatsimut pilersaarummut missi-ngiusernissamut isumaliuutersuutit, tassunga ilanngullugit paasissutissanik avi-tseqatigiittarnermut allattorsimaffimmik tassungalu attuumassutillit kiisalu FiSCAO-mi ataatsimiinnernut piumasaqaatit oqallisigineqassapput.

Issittumi nunap inoqqaavisa immami uumasoaqatigiiaanik immikkut ilisimasaqar-nerat isumaqatigiissummi akuersaarneqarpoq. Taamaalilluni siunissami ilisima-sassarsiornikkut suleqatigiinnermut inuit inoqqaat ilisimasaasa ilaatinnissaat pi-ngaaruteqartorujussuussaaq.

5-imut) Kattuffiit, peqatigiit il.il. sorliit akuutinneqarniarpat?

Kalaallit Nunaannit Pinngortitaleriffik FiSCAO-mi suleqatigiinnermut peqataa-voq.

Kalaallit aallartitaanni Kalaallit Nunaanni ICC Naalakkersuisut akornanni isuma-qatiginninniarnernut tamanut peqataasimavoq. Kalaallit Nunaanni ICC-p naalak-kersuisut ataatsimiinnerinut FiSCAO-milu sulinermit peqataanissaanut suli qaaq-quneqartassaaq.

Nunani tamalaani nunap immikkoortuini kattuffiit soorlu NAFO, NEAFC, ICES, PICES, ICC il.il. FiSCAO-mi ilisimatuussutsikkullu pilersaarummi peqataanis-samut qaaquneqassapput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Nikkulaat Jeremiassen

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq